

ด่วนที่สุด

ที่ วธ ๐๒๘๔/ ๗๕๖

กระทรวงวัฒนธรรม

๖๖๖ ถนนบรมราชชนนี เขตบางพลัด

กทม. ๑๐๗๐๐

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รับที่ ๔ 1853 ส. 2 กค
วันที่ 12 ส.ค. 2553 10.30

ว.ก. 2/46.
วันที่ 12.8.53
เวลา 10.45 น.

๑๑ มีนาคม ๒๕๕๓

เรื่อง ขอบจัดตั้งกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ร่างกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ พ.ศ.... จำนวน ๑๐๐ ชุด

พร้อม Check List

๒. แผ่น ซีดี จำนวน ๑ แผ่น

ด้วยคณะกรรมการพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์แห่งชาติ โดยมีรองนายกรัฐมนตรี (พลตรี สนั่น ขจรประศาสน์) เป็นประธาน และมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม เป็นรองประธาน มีมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ พ.ศ.... ที่พัฒนาขึ้นโดย คณะอนุกรรมการกองทุนเพื่อพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ ที่มีวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมการผลิตและการพัฒนาสื่อที่มีคุณภาพ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก เยาวชน และครอบครัว โดยคำนึงถึงความหลากหลายทางสังคม ความเสมอภาค และการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกระดับ สมควรจัดตั้งกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ขึ้น เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนในการดำเนินการดังกล่าว

๑. ผลการสำรวจเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้สื่อของเด็กพบว่าโดยเฉลี่ยเด็กและเยาวชนไทยบริโภคสื่อวันละ ๑๒.๕ ชั่วโมง โดยมีสัดส่วนการรับชมโทรทัศน์สูงสุดอยู่ที่ ๕.๗ ชั่วโมงต่อวัน และใช้สื่ออินเทอร์เน็ตเฉลี่ย ๓.๑ ชั่วโมงต่อวัน ในขณะเดียวกัน ผลการสำรวจสัดส่วนรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก ประเภท ป (อายุ ๓ - ๕ ปี) และ ประเภท ค (อายุ ๖ - ๑๒ ปี) ในเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๑ โดยโครงการ Child Media Watch พบว่าเฉลี่ยทุกสถานีในระบบฟรีทีวี มีสัดส่วนรายการเด็กเพียง ร้อยละ ๕.๔๘ ของเวลาออกอากาศทั้งหมด สอดคล้องกับผลการติดตามการจัดระดับความเหมาะสมของประเภทรายการโทรทัศน์ของเครือข่ายสถาบันวิชาการนิเทศศาสตร์ ๑๒ สถาบันและเครือข่ายครอบครัวอาสาเฝ้าระวังสื่อ ที่พบว่า รายการประเภท ป และ ค ในช่วงเวลา ๑๖.๐๐ - ๒๒.๐๐ น. ของทุกสถานี มีเพียงร้อยละ ๑๐ ซึ่งต่ำกว่าที่ระเบียบของกรมประชาสัมพันธ์ได้กำหนดไว้ว่าต้องมีรายการสำหรับเด็กและเยาวชน ร้อยละ ๒๕ ในผังรายการของช่วงเวลาดังกล่าว ส่วนสื่อวิทยุนั้นพบว่ามีสัดส่วนของรายการสำหรับเด็กไม่ถึงร้อยละ ๑ ของจำนวนเวลาและสถานีทั่วประเทศ

การวิเคราะห์ของภาควิชาการต่างชี้ไปในทิศทางเดียวกันว่า สาเหตุหลักที่ทำให้สื่อสร้างสรรค์สำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว มีจำนวนน้อย เนื่องจาก ๑) นโยบายของสถานีที่มุ่งผลิตรายการเพื่อเป้าหมายทางการตลาด ๒) ข้อจำกัดด้านเงินทุน เพราะรายการเด็กที่มีคุณภาพสูงต้องใช้ทุนผลิตสูงกว่า ๓๐๐,๐๐๐ บาทต่อชั่วโมง ทำให้ผู้ผลิตรายย่อยและอิสระไม่สามารถอยู่ได้ ๓) ข้อจำกัดเรื่องผู้สนับสนุนรายการ เนื่องจากรายการเด็กมักอยู่ในช่วงเวลาไม่ดี ได้รับความนิยมไม่มาก จึงมีผู้สนับสนุนรายค้าน้อย ๔) ผู้ผลิตสื่อเด็ก ที่มีคุณภาพและมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการเรียนรู้พัฒนาการของเด็ก และสาระทางวัฒนธรรม ยังมีจำนวนน้อย ทำให้เกิดข้อจำกัดเรื่องคุณภาพเนื้อหา ในขณะที่ช่องทางของการเผยแพร่มีมากขึ้น โดยเฉพาะทีวีในระบบอื่นๆ เช่น ดาวเทียม และ อินเทอร์เน็ต จึงทำให้มีความจำเป็นต้องเพิ่มเนื้อหาที่สร้างสรรค์

ปัญหาข้างต้นไม่เพียงแต่เกิดขึ้นกับสื่อโทรทัศน์สำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว เท่านั้น แต่ยังเกิดขึ้นกับสื่อประเภทอื่นๆ ที่มีผลต่อการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชนเช่นกัน อาทิ สื่อหนังสือ สื่อศิลปวัฒนธรรม สื่ออินเทอร์เน็ต และสื่อเพื่อการเรียนรู้อื่นๆ อันแสดงให้เห็นถึงความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องมีการจัดการเพื่อทำให้เกิดสื่อสร้างสรรค์ที่มีคุณภาพและมีจำนวนที่เพียงพอสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว มีตัวอย่างความสำเร็จของต่างประเทศจำนวนไม่น้อย ที่แสดงให้เห็นถึงบทบาทของรัฐบาลในการสนับสนุนสื่อสร้างสรรค์ จนทำให้เกิดสื่อที่สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็ก เยาวชน และครอบครัวได้อย่างเห็นผลสำคัญ อาทิ BBC ของอังกฤษ ที่มีสถานีโทรทัศน์เฉพาะสำหรับเด็ก ๒ สถานี คือ CBeeBies สำหรับเด็กปฐมวัย และ CBBC สำหรับเด็กวัยเรียน ซึ่งทั้งสองสถานีมีรายการเพื่อการศึกษาและสื่อเสริมจิตตอลที่สามารถเป็นสื่อการเรียนการสอนในโรงเรียนได้ประมาณร้อยละ ๓๕ ของผังรายการ ที่เหลือเป็นรายการสาระบันเทิงที่เหมาะสมกับกลุ่มวัยของเด็ก นอกจากนี้มีตัวอย่างของกองทุนที่จัดตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมการผลิตสื่อเพื่อเด็ก ซึ่งมีกฎหมายและงบประมาณที่ชัดเจน อาทิ National Endowment for Children's Education Television ของสหรัฐอเมริกา Australian Children's Television Foundation ของออสเตรเลีย Telefilm Canada ของแคนาดา และ Broadcasting Development Fund และ KERIS ของเกาหลีใต้ เป็นต้น

ผลการสำรวจของสำนักวิจัยเอแบคโพลล์ เรื่องความคิดเห็นต่อการจัดตั้งสถาบันสนับสนุนการพัฒนาสังคมเพื่อเยาวชนและครอบครัว ปี ๒๕๕๐ จากกลุ่มตัวอย่าง ๑,๒๕๐ ราย พบว่ามีผู้สนับสนุน ร้อยละ ๗๘.๒ โดยร้อยละ ๗๕ เสนอให้รัฐเก็บเพิ่มจากภาษีสินค้าบาป และจากการสำรวจของเครือข่ายสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย ในเขตกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด จำนวน ๒,๐๐๐ ตัวอย่าง พบว่า ร้อยละ ๘๖ ของสมาชิกเครือข่ายเห็นด้วยกับการมีกองทุนสื่อสร้างสรรค์ และร้อยละ ๘๕ เห็นว่ารัฐควรเป็นองค์กรหลักในการสนับสนุนงบประมาณ

๒. เหตุผล ความจำเป็นที่ต้องเสนอรัฐมนตรี

ในการพัฒนาและส่งเสริมให้เกิดสื่อสร้างสรรค์เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวข้างต้น จึงจำเป็นต้องกำหนดให้มีกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตและพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ รวมถึงเพื่อพัฒนาศักยภาพในการผลิตสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ของผู้ผลิตสื่ออาชีพ เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ กระจายสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์อย่างทั่วถึงทุกระดับ รวมทั้งเพื่อสร้างกลไกในการรู้เท่าทันและเฝ้าระวังสื่อ โดยมีคณะกรรมการกองทุนเพื่อพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ ทำหน้าที่กำหนดนโยบายการบริหาร ให้ความเห็นชอบแผนการดำเนินงาน และกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดสรรเงินที่จะให้การสนับสนุนกิจกรรมด้านต่างๆ และระดมการจัดหาทุนจากแหล่งต่างๆ ซึ่งรวมไปถึงการระดมความร่วมมือจากเอกชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

กองทุนฉบับนี้ควรได้รับการพิจารณาโดยเร็วเนื่องจากจะเป็นกฎหมายที่ใช้ในการส่งเสริมการผลิตและพัฒนาสื่อที่มีคุณภาพ ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยเฉพาะเด็กและเยาวชน นอกจากนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และโทรคมนาคม พ.ศ.... ซึ่งได้กำหนดให้มีการจัดสรรเงินให้แก่กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ ไว้ในมาตรา ๔๖ (๕) ของร่างพระราชบัญญัติ

๔.สาระสำคัญของเรื่อง

กองทุนประกอบด้วยเงินอุดหนุนจากแหล่งเงินทุนหลัก ๒ แหล่ง ประกอบด้วยเงินรายได้ที่ กสทช. จัดสรรให้ตามพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และโทรคมนาคม พ.ศ.... และเงินค่าปรับที่ได้รับจากการลงโทษผู้ละเมิดลิขสิทธิ์หรือสิทธิของนักแสดงตามกฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์ที่ตกเป็นของกองทุนจำนวนกึ่งหนึ่ง และจากแหล่งอุดหนุนอื่น ๆ อาทิ เงินค่าธรรมเนียมตามพระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑ เงินอุดหนุนจากภาคเอกชนหรือองค์กรอื่นทั้งในประเทศและต่างประเทศ และเงินหรือทรัพย์สินจากการบริจาค

กำหนดให้กองทุนมีฐานะเป็นนิติบุคคล โดยการบริหารกิจการกองทุนกระทำโดยคณะกรรมการกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ และมีผู้จัดการกองทุน ทำหน้าที่เป็นเลขานุการและบริหารกิจการของกองทุนตามนโยบายของคณะกรรมการกองทุน

ในระหว่างขั้นตอนของการพัฒนาร่างพระราชบัญญัติกองทุน ฯ กำหนดให้มีสำนักงานพัฒนากองทุน ภายใต้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ จนกว่าร่างพระราชบัญญัติกองทุนฯ จะมีผลบังคับใช้

๕. รายละเอียดที่ประสงค์ให้คณะรัฐมนตรีมีมติ

กระทรวงวัฒนธรรมพิจารณาและเห็นสมควรนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบในหลักการและสร้างกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์แห่งชาติ พ.ศ.... ให้กระทรวงการคลัง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดดำเนินการเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

นายธีระ สลักเพชร

(รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม)

สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม

กลุ่มเฝ้าระวังทางวัฒนธรรม

โทรศัพท์ ๐ ๒๔๒๒ ๘๘๔๕ - ๘

โทรสาร ๐ ๒๔๒๒ ๘๘๔๕